

MILLIY TIKLANISH

1 (114)

2011 йил 5 январь, чоршанба

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

www.milliytiklanish.uz

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

Миллий ғоя

Ёшлар онгига миллий истиқлол ғоясини сингдириш, уларда ватанпарварлик туйғуларини шакллантириш, миллий урф-одат, анъаналаримизга ҳурмат руҳида тарбиялашда "Ёшлар қаноти"нинг ўрни бекиёс

Йўлда ҳушёрлик

Таъкидлаш жоиз, бугун пойтахтимиз кўчаларида йўловчи ва транспортларнинг эркин ҳаракатланиши учун барча шарт-шароитлар яратилган. Хар қадамга қўйилган йўл белгилари кишини янада ҳушёр ва сергак бўлишга ундайди.

Ёш иқтидорлар — юрт бойлиги

2005 йилда илк бор ўтказилган танловнинг саралаш босқичида 3 мингга яқин ёш иқтидор эгалари қатнашган бўлса, 2008 йилга келиб бу кўрсаткич 54 мингдан ошди. 2009 йили 63 мингдан ортиқ, 2010 йилда эса 71 024 нафар йигит-қизлар лойиҳада ўз билимларини синаб кўришга эришишди.

3 ПАРТИЯ
ҲАЁТИ

6 ЖАРАЁН

8 КЎЗГУ

14 ЯНВАРЬ — ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИ КУНИ

НИГОХ

СЕРЖАНТЛАР

ИСТИҚЛОЛИМИЗ ҚАЛҚОНЛАРИ

Ўз ҳаётини армиясиз тасаввур қилолмайдиган, ҳарбий хизматни Ватани, халқи олдидаги муқаддас бурч, шарафли вазифа, деб биладиган ёшлар сержантлар таркибидан ўрин эгалламоқда. Улар ҳақли равишда аскар ва офицер ўрта-

сидаги мустаҳкам кўприк вазифасини ўтаб, аскарнинг яқин маслакдоши ва устози, командирнинг биринчи ёрдамчисига айланишган.

Демак, аскарнинг жанговар тайёргарлиги ва шайлиги юқори бўлиши кўп жиҳатдан

айнан кичик командирларнинг профессионаллик даражаси, интеллектуал салоҳияти ҳамда етакчилик қobiliятига боғлиқ. Биз куйида миллий армиямиз сафларига малакали кичик командирларни етказиб беришда ўз ўрни ва нуфузига эга бўлган Марказий ҳарбий округ сержантлар тайёрлаш мактаби фаолияти ва ўқув жараёни хусусида тўхталиб ўтмоқчимиз.

4-бет

ТАНЛОВ

"АТИРГУЛ" ТАНЛОВИГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси журналист хотин-қизларнинг касб маҳорати ва интеллектуал савиясини юксалтириш ҳамда мамлакатнинг ижтимоий ҳаётидаги фаоллигини ошириш мақсадида 8 март — Халқаро хотин-қизлар кунига бағишланган анъанавий "Атиргул" кўрик-танловини эълон қилади.

Танловга тақдим этиладиган материалларда хотин-қизларнинг жамиятдаги ўрни ва нуфузини юксалтиришга, уларнинг ҳақ-ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини таъминлашга, аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлашга, оналик ва болаликни муҳофаза қилишга, шунингдек, интеллектуал ва маънавий етук ёш авлодни вояга етказишга қаратилган мавзулар ёритилган бўлиши керак.

Танловга 2010 йилнинг 1 мартидан 2011 йилнинг 15 февралигача босма оммавий ахборот воситаларида эълон қилинган, телевидение ва радио орқали эфирга узатилган ҳамда интернет нашрларида берилган материаллар 2011 йилнинг 20 февралигача қабул қилинади.

Танлов ғолибларига диплом ва қимматбаҳо совғалар 8 март — Халқаро хотин-қизлар кунини байрами арафасида топширилади.

Танловга тақдим этилаётган ижодий ишларга муаллиф ва унинг профессионал фаолияти тўғрисида қисқача маълумот, паспорт нусхаси, манзили ва боғланиш телефонлари илова қилиниши керак.

Материаллар "Атиргул" танловига деб кўрсатилган ҳолда куйидаги манзилга юборилиши лозим:

100129, Тошкент ш., Навоий кўчаси, 30-уй, 3-қават, 35- ва 37- хоналар. Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси

Тел: 244-64-61; 244-37-87. E-mail: ljod@sarkor.uz

КИМ ЭДИК, КИМ БЎЛДИК

Бир кишининг пастдан чўққига чиқиши, юксалиши осон. Лекин миллатнинг юксалиши қийин. Биз 1991 йилда — юксакликка тикилган, 2011 йилда — юксалаётган одамлармиз. Бу қиёсنى бундан 20 йил олдинги ўнқир-чўнқир йўлларни ва ҳозирги юзлаб километрлаб ойнадек раvon йўлларни кўрган кўзлар тасдиқлаётир. Бу йўллар энг ривожланган мамлакатлар фильмларида кўрган йўлларнинг ўзи. Қурилаётган бинолар — энг ривожланган мамлакатлардаги каби бўйдор. Бирок, уларда чет эллардагидек қирғий чанғали эмас, ўзбекона лутф, маҳобат, бағрикенглик уфуриб тургани бағримизни иситади.

4-бет

МУАММО ВА ЕЧИМ

РЕКЛАМА ТИЛИ

АНИҚ ВА ТИНИҚ БЎЛСИН. ЛЕКИН...

Оммавий ахборот воситалари орасида матбуот, яъни газета ва журналларнинг алоҳида ўрни бор. Бугунги кунда босма нашрлар сони кундан-кун кўпайиб бормоқда. Уларнинг деярли барчаси бозор иқтисодиёти талаблари ва эҳтиёжларидан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикасининг «Реклама тўғрисида»ги қонунига риоя этган ҳолда турли хил рекламаларни нашр қиладилар. Газета рекламалари ўзига хос таъсир кучи билан ажралиб туради. Чунки газета материали билан қайта-қайта танишиш имконияти мавжуд. Шунингдек, газета орқали нисбатан кенгроқ маълумотга эга бўлиш мумкин.

Газета рекламалари билан танишиш шуни кўрсатадики, кўпгина рекламалар қисқа, маз-

мунли ва безакли матнлар орқали берилган. Жумла тузилиши, ҳарфларнинг катта-кичиклиги,

ўзига хос безаклар ва матнга мос расмлар эътиборни тортади. Лекин айрим рекламалар, айниқса, дори-дармонлар, тиббиёт ускуналари, турли маҳсулотлар тафсилотлари билан берилган, нисбатан каттароқ матнларнинг услуби, жумлаларининг тузилишида тилдан фойдаланишда айрим камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Реклама тилидаги асосий камчиликлар сўзлардан ноўрин фойдаланиш, имлосига риоя қилмаслик, тиниш белгиларини нотўғри ишлатиш, жумла тузишдаги хатоликлар, баландпарвоз сўз бирикмаси ва тасвирий воситаларни ноўрин қўллаш орқали юз бермоқда.

5-бет

ҚОНУН КУЧГА КИРДИ

ДАВЛАТ РАМЗЛАРИ

МИЛЛИЙ ДАВЛАТЧИЛИК ВА ДАВЛАТ СУВЕРЕНИТЕТИ ТИМСОЛИ

Маълумки, яқинда матбуотда "Давлат рамзлари ҳақидаги Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ва Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун эълон қилинди ва амалга киритилди. Мухбиримиз Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси раиси, ЎзМТДП МК Ижроия Қўмитаси раиси ўринбосари Эркин Юсупов билан ана шу ҳақда суҳбатлашди.

- Эркин Жўраевич, муштарийларимизни қайси қонунга қандай ўзгартиш ва қўшимчалар киритилгани қизиқтириши шубҳасиз. Дастлаб ана шу хусусда гапириб берсангиз?

- Маълумки, давлат рамзлари халқаро муносабатларда ҳар бир давлат миллий суверенитетининг тимсоли ҳисобланади. Давлат рамзларига оид қонун ҳужжатлари мустақилликнинг илк йилларида, яъни 1991 ва 1992 йилларда қабул қилинган эди. Кўриниб турибдики, орадан 18-19 йиллик муддат ўтди. Шу боис, мазкур қонунларни ҳам бугунги кун талаблари асосида қайта қўриб чиқиш зарурияти пайдо бўлди.

2-бет

"Milliy tiklanish" газетасига обуна бўлинг!

Нашр кўрсаткичи — 158

ФРАКЦИЯ

● ҚОНУН КУЧГА КИРДИ

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислон Каримов Олий Мажлис палаталарининг 2010 йил 27 январидagi қўшма йиғилишида қилган маърузасида амалдаги қонун ҳужжатларини тўла ревизия қилиб чиқиш ва зарур бўлган ҳолларда уларга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ёки янги тахрирдаги лойиҳаларини тайёрлаш бўйича так-

ликаси Президенти қароргоҳлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, республика давлат бошқаруви органлари, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки, Ўзбекистон Миллий хавфсизлик хизмати, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки, Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси, Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқор-

публикаси Қуrolли Кучларининг ҳарбий бирлашмалари, қўшилмалари, қисмлари ва бошқа ҳарбий тузилмаларида, Ўзбекистон Республикасининг Давлат чегарасидан ўтиш пунктларида доимий равишда, спорт майдонлари (Ўзбекистон Республикаси чемпионатлари, миллий терма командалар иштирокидаги халқаро спорт мусобақалари ўтказиш вақти)да ҳамда халқаро спорт мусобақалари голиби бўлган ўзбекистонлик спортчиларни мукофотлаш маросимларини ўтказиш вақтида кўтарилиши

қонун ҳужжатларида белгиланган ҳолатларда автоматотранспорт воситалари ва уларнинг тиркамалари учун бериладиган давлат рақами белгилари ҳамда Ўзбекистон Республикасининг асосий чегара белгисига давлат байроғи тасвири туширилиши ҳақидаги нормалар киритилди.

- Бугунги кун амалиётида айрим давлат ташкилотлари томонидан берилган хизмат гувоҳномалари, миллий терма жамоаларимизнинг спорт кийимлари ва бошқа ҳолатларда

ДАВЛАТ РАМЗЛАРИ

МИЛЛИЙ ДАВЛАТЧИЛИК ВА ДАВЛАТ СУВЕРЕНИТЕТИ ТИМСОЛИ

лифларини билдирган эдилар. Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ана шунга асосан Давлат рамзлари оид халқаро амалиёт, жумладан, кўплаб ривожланган давлатлардаги қонунларни ўрганиш ва бошқа давлат органлари билан ҳамкорликда Ўзбекистон Республикасининг давлат

ги Кенгеси ва Вазирлар Кенгаши, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, судлар ва прокуратура органларининг бинолари, мажлислар залларида, шунингдек, юқорида тилга олинган давлат муассасалари, Ўзбекистон Республикасининг дипломатик ваколатхоналари, консуллик муас-

нормаси қонун билан белгилаб қўйилди.

- Давлат байроғини бошқа ҳолатларда, жумладан, бошқа раҳбар ҳодимларнинг хизмат хоналари ёки айрим давлатларда бўлган каби фуқароларнинг уйларида қўйиш ёки кўтариш таъқиқланадими?

- Қонун лойиҳасининг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги муҳокамаси жараёнида ҳам шунга ўхшаш саволлар жуда кўп берилди. Айрим сиёсий партиялар вакиллари давлат байроғини нодавлат нотижорат ташкилотлари томонидан ўтказиладиган тантанали тадбирлар вақти ёки партия раҳбарларининг хизмат хоналарида қўйилиши ҳолатларига аниқлик киритиш лозимлигини сўрадилар.

Энди бевосита саволингизга тўхталадиган бўлсак, қонунда Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғини кўтаришнинг эмас, балки уни мажбурий кўтаришнинг барча ҳолатлари белгилаб қўйилмоқда. Қонунчиликда шундай умумий қоида бор: "Қонун билан нима таъқиқланмаган бўлса, рухсат этилади". Мазкур қоидадан келиб чиқадиган бўлсак, қонунда Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғини кўтариши таъқиқловчи норма мавжуд эмас. Модомики,

Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғи тасвири туширилганлигининг гувоҳи бўлишимиз мумкин. Амалдаги қонунда бундай ҳолатлар ҳам инobatга олинганми?

- Амалдаги қонунда айни шу ҳолатлар назарда тутилиб, қуйидаги мазмундаги норма киритилди: "Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғининг тасвири туширилган белгилардан Ўзбекистон Республикасига тегишлиликни белгилаш мақсадида предметларда, ўқув-тарбия жараёнида, шунингдек Ўзбекистон Республикаси давлат мукофотларининг элементи сифатида фойдаланиш мумкин".

- Қонунда Давлат рамзлари, жумладан Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғининг элементларидан фойдаланишда маълум бир чекловлар кўзда тутилганми? Агар мавжуд бўлса аниқлик киритсангиз?

- Албатта, бундай ҳолатни дунё амалиётида ҳам кузатиш мумкин. Бу одатда Давлат рамзларига нисбатан ҳурмат ва эҳтиромни таъминлашга хизмат қилади. Шу боис, амалдаги қонунга алоҳида 5-модда киритилди. Унга асосан Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи элементларини нодавлат ташкилотлар ҳужжатлари,

"Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғининг тасвири туширилган белгилардан Ўзбекистон Республикасига тегишлиликни белгилаш мақсадида предметларда, ўқув-тарбия жараёнида, шунингдек Ўзбекистон Республикаси давлат мукофотларининг элементи сифатида фойдаланиш мумкин".

бундай таъқиқ йўқ экан, қорхона, ташкилот, муассаса ва фуқаролар Давлат байроғига нисбатан ҳурмат ва қонун талабларига риоя қилган ҳолда кўтаришлари мумкин.

Қонуннинг 4-моддасида белгилаб қўйилганидек: "Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи, унга нисбатан ҳурмат таъминланган ҳолда, умуммиллий байрамлар ва тантанали тадбирлар вақтида кўтарилиши мумкин". Мазкур нормани нодавлат нотижорат ташкилотлари томонидан ўтказиладиган тантанали тадбирлар вақтида Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғини кўтаришлари учун рухсат сифатида қабул қилиш мумкин.

- Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғи тасвири бугунги кунда Ўзбекистон Республикасига тегишли самолётлар, автомобилларнинг давлат рақамларида ҳам кўриш мумкин. Қонунда мазкур ҳолатлар ҳам тартибга солинганми?

- Ўрнили савол. Амалдаги қонунга қўшимча сифатида, асосан, бугунги кунга қадар қонун билан тартибга солинмаган ҳолатлар киритилди. Масалан, "Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тўғрисида"ги Қонунга янги 5-моддаси киритилди. Унга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Фуқаро ҳаво кемалари давлат реестри ёки Ўзбекистон Республикасининг Давлат ҳаво кемалари давлат реестрига киритилган ҳаво кемалари, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Авиация маъмуриятида ҳисобда турувчи экспериментал ҳаво кемаларида,

реквизитлари ёки реклама материалларида қўйишга йўл қўйилмаслиги, Давлат байроғи тасвири туширилган белгилардан ишлаб чиқарилаётган ёки реализация қилинаётган товарлар (ишлар, хизматлар)ни ўтказиш учун тижорат мақсадларида фойдаланиш мумкин эмаслиги ва нодавлат нотижорат ташкилотларининг рамзлари Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғига ўхшаш бўлиши мумкин эмаслиги белгилаб қўйилди.

Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи билан бир вақтда хорижий давлатлар ва (ёки) халқаро ташкилотларнинг байроқлари кўтарилганда Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи халқаро ҳуқуқ нормаларига ва дипломатик протокол қоидаларига мувофиқ кўтарилади.

Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи хорижий давлатлар ва (ёки) халқаро ташкилотларнинг байроқлари билан бир хил баландликда жойлаштирилиши ва бир хил ўлчамга эга бўлиши кераклиги белгиланган.

Хулоса сифатида айтиш мумкинки, "Давлат рамзлари ҳақидаги Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларида ва Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги ҳамда "Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тўғрисида"ги қонунга киритилган қатор ўзгартиш ва қўшимчалар қонун устуворлиги тамойилини амалда таъминлаш борасида муҳим қадам сифатида баҳолалиши шубҳасиз.

Равшан ЭРМАТОВ,
ФИФА рефериси, "Ўзбекистон ифтихори"
фахрий унвони соҳиби, ЎЗМТДП аъзоси

ЭЗГУ ИШЛАР

ВАТАН ТАРАҚҚИЁТИГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Хар қандай давлат ва миллат

хистикболини ёш авлодсиз тасаввур қилиш қийин. Улар камолоти, билим ва тафаккури билан ота-боболарининг умрбоқий аъёналари давом этади, буюк ўзгаришлар, янгиланишлар юзга келади. Шу боис Президентимиз Ислон Каримов ташаббуси билан 2010 йилнинг "Баркамол авлод йили" деб эълон қилиниши бу борада бошланган улкан ишларни давом эттириш, янги поғонага кўтариш, бир сўз билан айтганда юртимизнинг эртанги кунини белгилаб берадиган баркамол авлодга бўлган эътиборнинг яна бир намунаси бўлди, десам муболажа бўлмайди. Юртбошимиз Ўзбекистон халқига йўллаган янги йил табригида таъкидлаганидек: "2010 йил - Баркамол авлод йилида амалга оширган кенг қўламли тадбирларимиз, фарзандларимиз унинг ўсиб келаётган ёш авлодимишнинг замон талаб қилаётган даражада билим олиши, интеллектуал салоҳиятини ошириши, тажриба топиши ва ҳаётга халқливи куч бўлиб кириб бориши, бир сўз билан айтганда, келажагимиз масъулиятини ўз зиммасига олишга қодир бўлиши йилида янги бир қадам бўлди".

Яқунланган 2010 йил Ўзбекистон футбол йили учун ҳам баракали бўлди. Чунки мамлакатимиз футбол йилида 2010 йилда бир қатор муваффақиятларни қўлга киритди.

Футзал бўйича Ўзбекистон терма жамоасининг Осиё чемпионатида 2-ўринни забт этиб, кумуш медаль билан тақдирлангани, Тошкент шаҳрида ўсмирлар ўртасида бўлиб ўтган Осиё чемпионатида футбол бўйича Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоасининг мусобақа вице-чемпиони номига ҳамда келаси йили Мексика давлатида ўтказиладиган жаҳон биринчилигининг йўланмасига эга бўлгани ҳамда Аргентинада ампутантлар ўртасида бўлиб ўтган жаҳон чемпионатида Ўзбекистон терма жамоасининг кетма-кет иккинчи мартаба жаҳон чемпиони номига сазовор бўлганлиги нафақат мамлакатимиз спортчиларини, балки қалбида ўз Ватанига муҳаббати жўш уриб турган ҳар бир Ўзбекистон фуқаросини хурсанд қилади, гурурига гурур қўшади.

Албатта, бу Давлатимиз раҳбари томонидан спорт ва жисмоний тарбия масаласига қаратилаётган юксак эътибор, болалар спортини ривожлантириш бўйича олиб борилаётган кенг қамровли ислохотларнинг бежиз эмаслигидан далолатлар. Шунини шон билан айти оламанки, мамлакатимизда спорт ва жисмоний тарбия соҳасида олиб борилаётган бу каби улкан эзгу ишлар келгусида бундан-да юқори самараларни беради.

Яратганга шукри, Ватанимиз тинч, барча шароитлар муҳайё,

ЯНГИ БОСҚИЧ БЎЛАДИ

Рустам ҚОСИМОВ,
ЎЗМТДП Тошкент шаҳар кенгаши
Ижроия қўмитаси раиси

ли, юртимизни ҳар томонлама ривожлантириш, ижтимоий-иқтисодий тараққиётимизни юксак поғонага кўтаришда янги бир босқич

бўлади, деб қатта орзумидлар билан кутиб олишимиз табиийдир".

Жорий йилда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликка алоҳида эътибор қаратилади. Зеро, бу бежиз эмас. Чунки тадбиркорлик миллиятимиз тарихи ва ҳаётида алоҳида ўрин тутди. Ота-боболаримизнинг ўз ери, ўз мулки, ўз касбу ҳунарига эга бўлиш, омилкорлик билан иш юритиш, тадбиркор ва ишбилармон инсонларни қадрлаш борасидаги анъаналари миллий қадриятларимизга кўтарилади, десам муболажа бўлмайди. ЎЗМТДП Тошкент шаҳар кенгаши янги 2011 йилга ана шундай нукта назар билан қарайди ва ўз фаолиятини шу асосда шакллантиришга ҳаракат қилади.

Фахриддин УМАРОВ,
"Ўзбек жанг санъати"
Федерацияси вице-президенти,
ЎЗМТДП аъзоси

АЖДОДЛАР МЕРОСИ

МУВАФФАҚИЯТ КАЛИТИ

Мухтарам Президентимиз Ислон Каримов

Ўзбекистон халқига йўллаган янги йил табригида "Олдимизга қўйган эзгу мақсадларга етиш бўйича мамлакатимиз қандай юксак натижаларга эришган бўлса, ҳеч шубҳасиз, миллий, тили, дини ва эътиқодидан қатъий назар, Ўзбекистонимизни ягона Ватан деб, ўзини аямасдан хизмат қилаётган ҳар бир инсон - қайси соҳада қайси вазифани бажармасин - бу ютуқларда менинг ҳам ҳиссам бор, деб бошимни баяланд кўтариб юришга, албатта, ҳақлидир" дея таъкидладилар. Албатта, ушбу эътироф ва юксак баҳо мамлакатимиз тараққиёти, халқимизнинг эртанги фаровон ҳаёти учун меҳнат қилаётган ҳар бир юртдошимизни қувонтириши, айниқса, спортчиларимизга ўзгача далда ва куч бериши, шубҳасиз. Зеро, ўтган 2010 йилда кўлаб спортчиларимиз халқаро аренада юртимиз байлигини баланд кўтаришди. Жумладан, биз ҳам юртимиз ва жаҳонда миллий спортимиз ҳисоб-

ланган "Ўзбек жанг санъати"нинг янада тараққиётига ҳисса қўшаётганимиздан гурурланамиз. Ўзбекистон "Ўзбек жанг санъати" Федерацияси ташкил топланига бир йил бўлди. Ўтган қисқа давр мобайнида Федерация қатор муваффақиятларга эришди. Дастлаб Кореянинг Чонг-Жу шаҳридаги Жаҳон Жанг санъатлари уюшмасига (Wo MAU), сўнгра W.A.S.C.O. Бутун Жаҳон Якка кураш ташкилотига аъзо бўлди. Хиндистоннинг Деҳли шаҳрида бўлиб ўтган Халқаро Кураш Ассоциацияси ассамблеясида Миллий Кураш ва "Ўзбек жанг санъати" ҳамкорлигида "Жанг кураш" Халқаро Федерацияси ташкил этилди. Бундан ташқари Италиянинг Калари шаҳрида ўтказилган Жаҳон чемпионатида илк бор иштирок этган "Ўзбек жанг санъати" терма жамоаси аъзолари 7 та олтин, 3 та кумуш ва 1 та бронза медалини қўлга киритиб, юртимиз шаънини муносиб ҳимоя қилган бўлса, Кореянинг Чонг-Жу шаҳрида бўлиб ўтган (Wo MAU) Бутунжаҳон Якка курашлар Фестивалида

42 та давлат орасида Ўзбекистон терма жамоа аъзолари 1-ўринни қўлга киритди.

Шунингдек, ҳар ойда республика ва вилоятлар миқёсида мунтазам равишда ўтказиб келинаётган турли мусобақалар ушбу спорт турини оммавийлаштириш, уни янада ривожлантириш, Олимпия ўйинлари таркибидан ўрин олишига эришиш, ўзбек жанг санъати орқали ёшларни маънавий етук, жисмонан баркамол этиб тарбиялаш ҳамда юқори натижаларга эришган спортчиларни мунтазам қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантиришга хизмат қилмоқда. Бу эзгу ишларимиз қўламини "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили"да Ўзбекистон "Миллий тикла-ниш" демократик партияси билан ҳамкорликда янада кенгайтириш ниятидадир. Янги йилда хонадонларимиз тинч, дастурхонларимиз бундан-да тўкин, ҳамкорликдаги фаолиятимизда зафар ҳамиша ёр бўлсин!

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

ТАРҒИБОТ

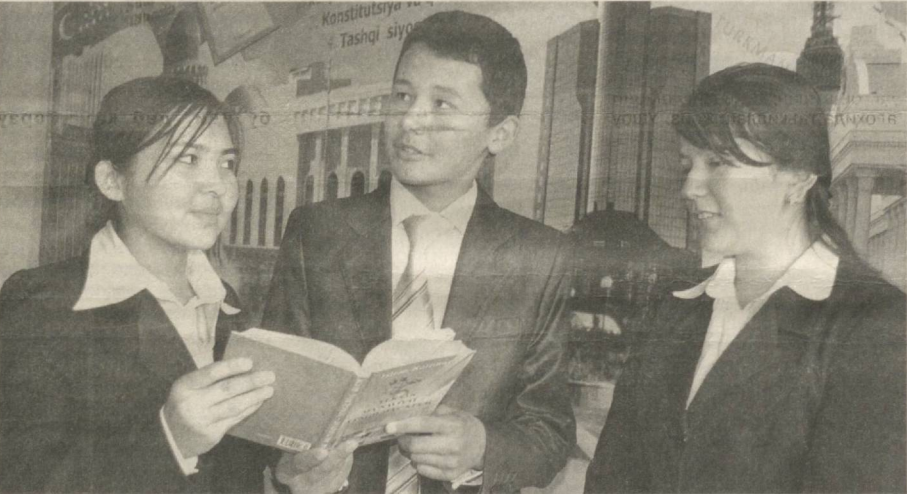
ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА

ОАВНИНГ ЎРНИ БЕКИЁС

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎзМТДП фракцияси, партиянинг Самарқанд вилоят кенгаши ва Самарқанд Давлат университети ҳамкорлигида “Фуқаролик жамиятини ривожлантиришда оммавий ахборот воситаларининг ўрни” мавзусида тадбир ўтказилди.

Унда ЎзМТДПнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси аъзолари, туман ва вилоят кенгаши депутатлари, партия фаоллари, Самарқанд Давлат университети профессор-ўқитувчилари ва талабалари иштирок этди. Тадбир давлатимиз раҳбари Ислам Каримовнинг Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги “Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси” мавзусидаги маърузасида белгиланган вазифаларни аҳолига етказиш мақсадида ташкил этилди.

ТАДБИР

МИЛЛИЙ ҒОЯ

“ОММАВИЙ МАДАНИЯТ” ТАХДИДИГА ҚАРШИ КУРАШДА САМАРАЛИ ВОСИТА

Глоблалашув сабабли бутун дунё кичик бир маконга айланди. Иқтисодий мақсад, манфаатлар дунёнинг сиёсий чегара ва тўсиқларидан ошиб ўтиб ер юзини бир хил қонулар асосида ишлайдиган ягона бозорга бирлаштирмоқда.

Мустақиллигимизнинг илк йилларидаёқ Президентимиз Ислам Каримов жаҳонда кечаётган сиёсий жараёнларни инсон қалби ва онги учун бўлаётган кураш, маънавий таҳдидларни теран таҳлил қилган ва мафкуравий курашларни ядро қуролидан кўра кучли ва хавфли деяр таъкидлаган эди. Бугунги кунга келиб сиёсий ва мафкуравий кураш усуллари тубдан ўзгариб, янги шакл ва қўринишларга эга бўлди. Булар орасида турли ниқобларга ўралган “оммавий маданият”нинг ёшлар онгига мафкуравий таъсир ўтказиши анчагина муаммага айланган. Ёшларда мустақил фикр ва дунёқарашини шакллантириш биринчи галдаги вазифа ҳисобланади. ЎзМТДП Фарғона вилоят кенгаши “Ёшлар қаноти” ташаббуси билан ўтказилган “Ёт ғоялар ва “оммавий маданият”га қарши курашишда миллий ғоянинг аҳамияти” номи тадбирдан кўзланган мақсад ҳам истиқлол йилларида Президентимиз раҳнамолигида мамлакатимизда олиб борилаётган маънавий соҳадаги исло-

Йиғилишда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, ЎзМТДП фракцияси раҳбари Улғубек Мухаммадиев “Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси”да илгари сурилган устувор вазифалар тўғрисида маъруза қилди. – Юртбошимиз маърузасида давлат ҳокимияти ва бошқа-

рувини демократлаштириш, суд-ҳуқуқ тизимини ислох этиш, ахборот ва сўз эркинлигини таъминлаш, сайлов қонунчилигини ривожлантириш, фуқаролик жамияти институтларини шакллантириш ва ривожлантириш, демократик бозор ислохотларини ва иқтисодиётини либераллаштириш янада чуқурлаштириш сингари устувор вазифалар белгилаб берилди, деди нотиқ. – Шунингдек, сиё-

сий партиялар зиммасига ҳам катта масъулиятлар юкланди. Ушбу жараёнларда Қонунчилик палатасидаги фракциямизнинг 31 нафардан иборат депутатлари фаол иштирок этиши лозим. Тадбирда шунингдек, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты Арслон Эшмуродовнинг “Фуқаролик жамиятини ривожлантиришда оммавий ахборот воситаларининг ўрни ва роли” мавзусидаги маърузаси ҳам тингланди. Депутат ўз сўзида фуқаролик жамиятини ривожлантиришда оммавий ахборот воситаларининг ўрни, ахборот ва сўз эркинлигини таъминлашнинг ҳуқуқий асослари ҳақида алоҳида тўхталиб ўтди. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты Улғубек Жалмонов “Фуқаролик жамияти институтларини шакллантириш ва ривожлантириш” мавзусида ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашди. Бу борада фуқароларнинг фаоллиги ва сиёсий жараёнларда иштирок этишлари муҳим аҳамиятга эга эканлиги, ижтимоий қатлам ва гуруҳлар манфаатларини шакллантириш эса фуқаролик жамияти институтлари, жумладан, оммавий ахборот воситалари

фаолиятининг асосий негизини ташкил этиши таъкидланди. Баҳс-мунозаралар бой тарзда ўтган тадбирда иштирокчилар ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олишди. Тадбир давомида Президентимизнинг маърузаларида илгари сурилган фуқаролик жамиятини шакллантиришда оммавий ахборот воситаларининг ўрни, унинг имкониятларидан кенгрок фойдаланиш, алоқаларнинг янги механизмларини ишлаб чиқиш масалаларига эътибор қаратилди. Тадбир якунида иштирокчиларнинг фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашди.

Ўқтам ҚАРШИЕВ, ЎзМТДП Самарқанд шаҳар кенгаши Ижроия қўмитаси раиси: – Юртбошимизнинг парламент палаталари қўшма мажлисидаги маърузасида ахборот соҳасини ислох қилиш, ахборот ва сўз эркинлигини таъминлашга қаратилган чора-тадбирларнинг амалга оширилиши, оммавий ахборот воситаларининг фуқаролик жамияти институтлари тизимидаги ўрни ва ролини янада мустаҳкамлаш, фуқароларнинг сўз ва танлаш эркинлигини таъминлашга қаратилган конституциявий ҳуқуқларни янада тўлиқ рўйбга чиқаришга ёрдам бериши маърузачилар томонидан алоҳида эътироф этилди. Маърузада белгиланган вазифаларни амалга ошириш юзасидан ўз иш режамизни ишлаб чиқдик.

Ориф ХОЛИКУЛОВ, “Milliy tiklanish” мухбири

ЎЗ-ЎЗИНИ ТАНҚИД

Қўйи бўғин кучли бўлса

ЭЛЕКТОРАТ БИЛАН АЛОҚА ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАНАДИ

Аҳолининг сиёсий онгини янада юксалтириш, мамлакатимиздаги ижтимоий-сиёсий ўзгаришлар ва янгилинишларга дахлдорлик ҳиссини кучайтиришда сиёсий партиялар муҳим ўрин тутмади. Давлат ва жамият бошқарувини янада демократлаштириш жараёни сиёсий партиялар зиммасига жиддий вазифа юклайди. Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлар кўлами кўп жиҳатдан сиёсий партияларнинг ҳудудий тузилмаларига боғлиқ.

Юртбошимиз Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги “Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси” номи маърузасида мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларни янада чуқурлаштириш борасида дастурий вазифаларни белгилаб берди. Давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган ғоя ва мақсадларни кенг аҳоли онига сингдириш, тарғибот-ташвиқот ишларини жонлантиришда партия ташкилотларининг ўрни катта. Бу борада айниса бошланғич ташкилотларининг аҳамияти бекиёс. Зеро, бошланғич ташкилот қанчалик фаол ва мустаҳкам бўлса, партиянинг дастурий мақсадлари тарғиботи ҳам шунчалик самарали амалга ошади, тарафдорлар сони ҳам ортиб боради. Эътироф этиш жоизки, Сирдарё вилоятининг ЎзМТДП Бобўут, Сирдарё, Гулистон, Оқолтин туманлари ва Янгиер, Ширин шаҳар кенгашларида бу борада маълум тажриба тўпланган. Аммо, афсуски, вилоятдаги айрим туман партия ташкилотлари етакчилари ишини қончарли, деб бўлмайди. Жумладан, ЎзМТДП Ховос тумани кенгаши фаолиятида ўзибўларчилик ва лоқайдлик ҳолатини кузатиш мумкин. Туманда атғи 282 нафар партия аъзоси бўлиб, улар 20 та бошланғич ташкилотга бирлашган. Халқ депутатлари туман кенгашига ЎзМТДПдан атғи 2 нафар депутат сайланди. Чунки туман кенгашининг ўтган сайловлар жараёнида партия сайловолди Ҳаракат дастурида белгиланган мақсад ва вазифаларни кенг оммага етказиш ва тарғибот-ташвиқот ишларини суғартмағлиги ҳар жиҳат-

дан панд берди. ЎзМТДПдан сайланган депутатларнинг туман кенгаши сессияларига бирон-бир масала кўтариб чиққанликлари билан қизиқдик. Аммо афсуски, бу саволимизга аниқ жавоб ололмадик. Акрам Қайумов ЎзМТДП туман кенгаши Ижроия қўмитасини 2010 йилдан бошқариб келади. Туман партия кенгаши фаолиятида изчиллик сезилмайди. Йиллик, ойлик иш режаси, йиғилишлар баённомаси, ўтказилган чора-тадбирлар номигагина ёзилган. Тумандаги БПТлар учун алоҳида бурчаклар жиҳозланмаган, иш ҳужжатлари ҳам тўлиқ эмас. Партия ғояларини кенг тарғиб қилиш, хайрихоҳларни кўпайтириш борасида асосий масъулият бошланғич ташкилотлар зиммасига тушади. Вилоятнинг Мирзобод, Сардоба, Оқолтин туманларида партияга янги аъзоларни қабул қилиш, БПТлар сонини кўпайтиришга жиддий эътибор қаратилмаётган. Маъмур туманларда бошланғич партия ташкилотлар сони 10 тадан ошмайди. Аҳолиси ўртача 60-80 минг нафарни ташкил этадиган ушбу туманларда партиянинг ғояларига қизиқадиган ва унга хайрихоҳ бўлганларни кўплаб топиш ёки учратиш мумкин. Демак, ушбу туманлар партия ташкилотлари электролат билан кўпроқ иш олиб бориши, партиянинг дастурий вазифа ва ғояларини кенг оммага ўртасида тарғиб қилишни янада жонлантириши лозим. Маъмур партия ташкилотлари умумий гапларга чек қўйиб, амалий ишга ўтса, депутатлик гуруҳлари ва қўйи бўғинлар билан мустаҳкам ҳамкорлик ўрнатилса катта самаралар бериши шубҳасиз.

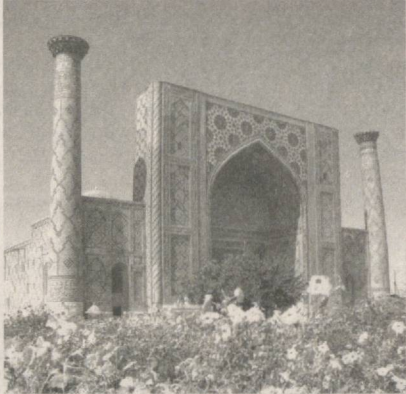
Анорбой НОРКУЛОВ, “Milliy tiklanish” мухбири

168 СОАТ: ЎЗМТДП ТАШКИЛОТЛАРИДА

ТАДБИРЛАР МАҚСАДИ

ДАСТУРИЙ ВАЗИФАЛАР ИЖРОСИГА ҚАРАТИЛДИ

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ

ЎзМТДП Бектемир туман кенгаши томонидан жойларда маънавий-маърифий ишларни жонлантириш, ёшлар ўртасида миллий меросимизга ҳурмат-эҳтиром туйғусини янада ошириш мақсадида шаҳрнинг дурдона шаҳарлари Самарқанд ва Бухоро бўйлаб сафар уюштирилди. Таъкидлаш лозимки, истиқлол йилларида Президентимиз раҳнамолигида қадимий қадамжолар халқнинг чинакам зиёратгоҳига айлантирилди. Жумладан, биргина Самарқандда ҳадис илмининг билимдони Имом Исмоил ал-Бухорий мемориал мажмуи бунёд этилди ва аллома номидаги масжид қайта реконструкция қилинди. – Тарихий шаҳарлар зиёратидан қайтган бирмунча улғайгандек бўлдим, дейди ЎзМТДП Бектемир тумани БПТ раҳбари Нилуфар Дехқонбоева. – Шундай бетакрор юрт фарзанди эканлигимдан, буюк алломаларимиз борлигидан фахрландим. Шу билан бирга аввало шу Ватанга содиқ фарзанд бўлиб, уни асраб-авайлаш, гуллаб-яшнашида ўз ҳиссамни қўйиш фикри янада мустаҳкамланди.

ЖИЗЗАХ

ЎзМТДП Дўстлик туман кенгаши туман хотин-қизлар қўмитаси билан ҳамкорликда “Аёллар маънавияти – баркамол авлод тарбиясининг муҳим омиллири” мавзусида давра суҳбати ўтказди. Чунки сўзга чиққан ЎзМТДП Дўстлик туман кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Юлдуз Холматова ўсиб келаётган ёш авлоднинг кенг дунёқарашга эга бўлиши, жамият таянчига айлана олиши учун аёл ҳамда оиланинг ўрни бекиёслиги ҳақида тўхталди. Тадбир савол-жавоб, баҳс-мунозаралар тарзида қизгин давом этди. Иштирокчилар ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олдилар.

НАВОИЙ

ЎзМТДП Навоий вилоят кенгаши “Аёллар қаноти” ва ЎзМТДП Зарафшон шаҳар кенгаши, шаҳар хотин-қизлар қўмитаси, “Маҳалла” жамғармаси ҳамкорлигида “Ёшлар одам савдосига қарши” мавзусида йиғилиш ўтказилди. Тадбирни ЎзМТДП Зарафшон шаҳар кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Ҳ.Қурбонов кириш сўзи билан очиб, шундай деди: – Ҳозирги кунда жаҳонни ларзага солаётган “одам савдоси” энг оғир муаммолардан бири бўлиб қолмоқда. Ушбу иллатнинг олдини олиш, унга қарши курашда аҳоли, айниса, ёшларимизнинг маънавиятини янада юксалтириш, мафкуравий иммунитетини шакллантириш ҳар биримизнинг инсоний бурчимиздир. Тадбир сўнгига “Алданганлар” видеофильми намойиш этилди.

СУРХОНДАРЁ

ЎзМТДП Денов туман кенгаши, туман ҳокимлиги, “Камолот” ЁИХ туман кенгаши, халқ таълими бўлими ва “Маҳалла” жамғармаси туман бўлими ҳамкорлигида “Миллий тикланиш ғояси миллий манфаатларимизга ва баркамол авлод тарбиясига хизмат қилсин” мавзусида давра суҳбати ўтказилди. Тадбирда сўз олганлар партия туман кенгаши ўсиб келаётган ёш авлодни юксак маънавиятли инсон этиб воёга етказиш, уларни миллий кадрларимизни асраб-авайлаш ва ёъозлаш руҳида тарбиялаш масалаларига алоҳида эътибор қаратаётгани таъкидланди.

ФАРҒОНА

ЎзМТДП Олтиариқ туман кенгаши ҳамда туман халқ таълими бўлими ҳамкорлигида “Миллий тикланиш - фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёнининг ажралмас қисми” мавзусида тадбир ўтказилди. Тадбирда сўзга чиққан ЎзМТДП Фарғона вилоят кенгаши Ижроия қўмитаси девони бош мутахассиси А.Қамбаров БПТлар фаолиятидаги камчиликлар, олдида турган вазифалар ва уларнинг ижобий ечимига қаратилган тақлиф-мулоҳазаларини билдирди. Шунингдек, бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини янада кучайтириш мақсадида семинар-тренинг ва қўрик-танловлар ўтказишни тақлиф этди. Тадбир сўнгига ЎзМТДП Олтиариқ туман кенгаши сафига бир қатор аъзолар қабул қилинди.

Ўз мухбири

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

● БИЗНИНГ ШАРҲ

ТИЛЛАР НЕГА ЙЎҚОЛМОҚДА?

ТИЛ ҚАДИМДАН МИЛЛИЙ ЎЗЛИК ВА МАДАНИЯТНИНГ ОЙНАСИ БЎЛИБ КЕЛГАН. АММО МУТАХАССИСЛАР ИНСОНИАТ ҲАР ҲАФТАДА ЎРТАЧА БИТТА ТИЛНИ ЙЎҚОТАЁТГАНИДАН ХАВОТИРДА

Бугунги кунда сайёрамизда 2500 дан 7000 тагача тил мавжуд, дея тахмин қилинади. Аммо олимлар яқин 100-200 йил ичида мазкур тилларнинг қарийб ярми йўқолиб кетиши мумкинлиги ҳақида бонг урмоқда. Бошқача айтганда, инсоният ҳар йили 40-50 та тилни йўқотмоқда.

Бугунги кунда еттита “жаҳон тили” мавжуд бўлиб, улар инглиз, испан, араб, рус, француз, олмон ҳамда португал тилларидир. Маълумотларга кўра, сайёрамизда инглиз тилида сўзлашувчилар сони қарийб 650 миллион, испан тилида эса 450 миллион, араб ва француз тилларида тегшчилача 280 миллион ва 140 миллионни ташкил этади. Биргина европаликлар 200 дан ортиқ миллий тилда сўзлашади. Бошқа китъалардан келган одамларнинг тили бундан мустасно. Шунингдек, рус тили дунёда кенг тарқалган тиллар орасида 4-ўринда туради – қарийб 300 миллион. Тўғри, ҳозир Хитой тилида салкам 1 миллиард 300 миллион одам, Малайзия-Индонезия тилида қарийб 200 миллион, Бенгал тилида эса 230 миллионга яқин одам сўзлашиб, дунёнинг асосий тиллари сирасига кирсада, халқаро миқёсда у қадар машҳур эмас.

Дунёда турли забонлар бўлса-да, улар “катта тиллар” соясида қолиб кетмоқда. Олимларнинг сўзларига кўра, яна юз-икки юз йилдан сўнг ҳозирги 7000 мингдан ортиқ тилларнинг қарийб 60 фоизи йўқолиб кетиши эҳтимолдан холи эмас. Инсоният ҳар ҳафтада ўртача бит-

та тилни йўқотмоқда, ҳар йили эса бу кўрсаткич 40-50 тани ташкил этмоқда. Тилнинг сақланиб қолиниши учун ўша тилда камидан 100 минг киши гаплашиши керак бўлади. Бирок бугунги кунда аксарият тилларда жуда кам киши сўзлашаётгани, боз устига, уларнинг кўпчилиги кекса кишилар эканлиги тилларнинг йўқолиб кетишига сабаб бўлмоқда. Мутахассисларнинг маълум қилишича, тиллар сайёрадаги тирик табиат вакилларига нисбатан тезроқ “ўлаётган” экан. Масалан, айни пайтда, ер юзидан йўқолиб кетиши хавфи бўлган ўсимлик турлари 8 фоизни, сут эмизувчиларнинг турлари 18 фоизни ташкил этади. Бу ҳисоб-данога тиллар 40 фоиздан пастга тушмаяпти.

Айни пайтда Австралиянинг шимолий ҳудуди, Боливия, Бразилия, Колумбия, Перу ва Эквадорнинг ҳиндулар истиқомат қарийб 60 фоизи йўқолиб кетиши эҳтимолдан холи эмас. Инсоният ҳар ҳафтада ўртача бит-

та тилни йўқотмоқда, ҳар йили эса бу кўрсаткич 40-50 тани ташкил этмоқда. Тилнинг сақланиб қолиниши учун ўша тилда камидан 100 минг киши гаплашиши керак бўлади. Бирок бугунги кунда аксарият тилларда жуда кам киши сўзлашаётгани, боз устига, уларнинг кўпчилиги кекса кишилар эканлиги тилларнинг йўқолиб кетишига сабаб бўлмоқда. Мутахассисларнинг маълум қилишича, тиллар сайёрадаги тирик табиат вакилларига нисбатан тезроқ “ўлаётган” экан. Масалан, айни пайтда, ер юзидан йўқолиб кетиши хавфи бўлган ўсимлик турлари 8 фоизни, сут эмизувчиларнинг турлари 18 фоизни ташкил этади. Бу ҳисоб-данога тиллар 40 фоиздан пастга тушмаяпти.

Айни пайтда Австралиянинг шимолий ҳудуди, Боливия, Бразилия, Колумбия, Перу ва Эквадорнинг ҳиндулар истиқомат қарийб 60 фоизи йўқолиб кетиши эҳтимолдан холи эмас. Инсоният ҳар ҳафтада ўртача бит-

ри камаюди. Табиий жараён — миграция ҳам тиллар сонининг камайишига хизмат қилади. Бир жойдан бошқа жойга кўчиб ўтган одамлар ўз тилларини янги ҳудудга олиб ўтишади ёки ўзлари ўша ҳудуд тилига мослашади.

Миллий қадриятларнинг телевизор экрани ва бошқа оммавий ахборот воситалари орқали шиддат билан бостириб келаётган замонавийлик ҳужумига бардош бера олмаслиги ҳам тиллар заволи бўлаяпти. Масаланинг сиёсий жиҳати ҳам йўқ эмас. Айрим ҳолларда мамлакат ҳукумати томонидан аҳолини бир тилда гаплашишга ундаш баъзи тил ва шева-ларнинг буткул йўқолиб кетишига олиб келмоқда. Жумладан, Россияда анъанавий ҳаёт тарзига эга бўлган кам сонли халқларнинг тиллари руслаштириш ҳаракатининг қурбони бўлаяпти. Шунингдек, “катта тиллар” кичик тилларни “еб қўяётгани”ни изоҳлаш ортиқча. Ушбу омилни кам сонли сўзлашувчиларга эга тилларнинг биринчи душмани дейиш ҳам мумкин.

Ҳеч бир миллат ўз тилининг буткул йўқолиб кетиши ёки мавқеининг пасайишини истамайди. Шундай тил ва шевалар борки, уларда гаплашишни фақат бир киши билади. Шу жиҳатдан олимлар тилларнинг йўқолишини табиий жараён, дея ҳисоблайди. Тилга нисбатан талаб йўқолса, табиийки, унинг ўзи ҳам йўқликка маҳкум этилади.

● Кўп тилни билиш — битта қасрнинг бир нечта қалитига эгалик қилиш демакдир.

Мақол

● Альфред Нобель 4 та, Гёте 5 та тилда сўзлашган. Улуғ бобокалонлармиздан Лутфий ва Навоийдан тортиб Машрабгача, Муқимий ва Фурқатгача — шоирларимиз туркий назмда ижод қилишдан ташқари форс ҳамда арабчани яхши билишган.

Ўзбек тили — ўзбеклар тили

Бу тилда сўзлашувчиларнинг умумий сони йигирма беш миллиондан ошади. Уларнинг асосий қисмини Ўзбекистонда ва унга чегарадош бўлган мустақил давлатларда истиқомат қилаётган ўзбек тилида сўзлашувчи ва ўзини ўзбек деб билувчи аҳоли ташкил қилади.

Ўзбек тили олтой тиллар оиласининг туркий тиллар туркумига кириб, сўзлашувчилар сони жиҳатидан турк тили ва озарбайжон тилидан сўнг учинчи ўринда туради. Тилимиз энг қадимий туркий ёзма тиллардан биридир. Ҳозирча ўрганилган манбаларга кўра, у деярли бир ярим минг йиллик тарихга эга. Аммо ўзбек тилининг асл тарихи бундан кўпроқ бўлиб, миллоддан аввалги асрларга бориб тақалади. Бу масалалар назарий ва методологик жиҳатдан етарли даражада ёритилган, фактик жиҳатдан ҳали тўла ўрганилган дейиш қийин. Ўзбек тили туркий тиллар тарихининг таркибий қисми бўлиш билан бирга асрлар давомида форс-тожик тилининг яқин ҳамроҳи бўлган ва бу жараён иккала тилнинг бойиши ҳамда ривожланишига ижобий таъсир кўрсатган. Шу жиҳатдан айтиш мумкинки, ўзбек тили жаҳондаги энг бой ва ривожланган тиллардан бири. Шундай ҳолатда тилимизнинг ривожланишига тўғрисида гапириш керак бўлади. Зеро, тилда миллатнинг бутун тарихи, унинг барча маънавий бойлик ва хусусиятлари акс этади. Тил ривожланса, миллат раванг топади. Бехбўд БОТИРОВ, «Milliy tiklanish» шарҳловчиси

ДУНЁДАН ДАРАКЛАР

ҚАТЪИЙ ЧЕКЛОВ

Испанияда ресторан, бар, шифоҳона ва мактаб ҳудудларида чекишни таъқиқловчи қонун кучга кирди.

ЯНА ДАВОМ ЭТАДИ

Олимларнинг фикрича, Европада ёпирилган қаттиқ совуқ ҳаво яна 7-8 мавсум давом этиши мумкин.

ЖАРОҲАТ ТОМИР ОТМОҚДА

Ҳафтада вабо тарқалиши тобора авж олмоқда.

ҚАНДОЛАТ ТАЪҚИҚЛАНДИ

Италияда Хитой ва Таиландда ишлаб чиқарилган қандолат маҳсулотлари сотуви таъқиқлаб қўйилган.

ҚОР БЎРОНИ, ЁҒИНГАРЧИЛИК...

АҚШда бир неча кундан бўён давом этаётган қуриқ қор бўрони оқибатида «American Airlines» авиакомпанияси яна юзлаб рейсларни бекор қилди, деб хабар беради Интерфакс.

Айниқса, Нью-Йорк йўналишида парвоз қиларётган авиация парвозлар бекор қилинган, поездлар қатнови ҳам тўхтатилган. Мамлакатнинг Оклахома, Кливленд, Виржиния, Невада, Шимолий Каролина каби штатларида бурунлар содир бўлган. Луизиана штатида эса ёғингарчилик кузатилган. Оқибатда минглаб турар-жой бинолари, идора ва муассасалар электр энергиясиз қолган.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди

ЯПОНИЯНИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМЛАРИ

Ҳар бир миллат каби японларда ҳам қадимдан нишонланиб келинадиган, анъанавий миллий байрамлари бор. Барча мамлакатларда йил фасллари ўзгача таратдуд билан қутилади. Япония байрамларини тамоман ўзгача нишонлаши билан ҳам ажралиб туради.

«ГУЛЛАР ЗАВҚИ» САКУРА БИЛАН

Япон халқининг энг сеvimли байрамларидан бири «Хана» — «Гуллар завқи» ҳар йили миллий тимсолга айланган сакура дарахтининг гуллаш вақтида нишонланади. Сакуранинг оппоқ япроқлари оч пушти тусга киришини барча интиқлик билан кутади. Негаки, бу байрам японияликлар юрагидан чуқур жой эгаллаган. Японларнинг сакура билан боғлиқ кўпдан-кўп афсоналари, ривоят хикоятлари мавжуд.

Афсоналардан бирида айтилишича, қадимда кишлоқ сардори Сакура ўзининг жоҳиллиги ва ваҳшийлиги билан ном чиқарган Хотта исмли князь томонидан қалтакланган болаларни ҳукмдор ёнига олиб келади. Болалар танасида жароҳат изларини кўрган ҳукмдор Хоттани ҳукмдор ўйига бостириб кириб, уни фарзандлари билан бирга ўғирлаб, қоядаги дарахтга боглайди-да, қонга белангунча қалтаклаб ўлдирди. Японияликлар, шу ривоят сабаб, сакура

гуллари пушти рангга кириши норасида гўдакларнинг қони бегуноҳ тўкилганини билдиришига қаттиқ ишонишади. Шунингдек, дарахтнинг ҳар бир гул япроғи болаларнинг келажагини башорат қила олади, деб ўйлашади. Сирасини айтганда сакура японлар наздида поклик, мардлик, хотиржамлик ва баркамоллик тимсоли ҳамдир.

Сакуранинг оқ ва пушти рангда гуллаши йилда бор-йўғи бир неча кун давом этади. Ҳатто, турли мамлакатлардан минглаб сайёҳлар атайлаб мана шу манзарани томоша қилиш учун келишади. «Сакура» сўзи кўпинча турли тилларда «олча» дея таржима қилинади. Бирок, бу нотўғри. Негаки унинг меваси йўқ, у фақат гуллайди, холос. Япониялик қизлар бу байрамда сакура гулини сочи ва елкасига тақиб рақсга тушишади. Улар «сакура рақси»ни ниятда чиройли ва жозибали тарзда ижро этишлари лозим. Шунингдек, ҳар бир япониялик оила даврасида гулдонга солинган янги очилган гул ва турли хил миллий таомлар тортилган дастурхон атрофида жамулжам бўлишади. Байрам неча кун давом этаса-да, сакуранинг тасвири японияликларнинг ҳар бир буюми ва мил-

лий кийим— киманоларда доимо акс этиб тураверади.

ИДЗАИ БАЙРАМИ

ёки бир юз ўттизта заҳарли илон

Японияда аҳолининг аксарият қисми балиқчилик билан шуғулланади. Шунинг учун маҳаллий аҳоли сувдаги заҳарли илонлардан ўзини ҳимоялаш мақсадида эҳтиёт чораларини кўришади. Бунинг учун японлар қадим замонлардан буюн урф бўлиб келаётган турли хил маросимларни бажариб келишади. Масалан, ҳар ўн икки йилда бир марта нишонланадиган Идзаи байрами олов худоси Тарунга шарафига аталган бўлиб, балиқчилар заҳарли сув илонларидан паноҳ тилашади. Яқинда Кудака оролида шунга ўхшаш маросим бўлиб ўтган. Унда асосан аёллар қатнашишган. Яъни,

бутун масъулият учта обрўли наҳадон аёли(уларни «амуто» деб аташади)га юкланади. Улар биргаликда бир юз ўттиз дон заҳарли сув илонларини тутишлари, сўнг тутилган илонларни Тарунга ибодатхонасига олиб боришлари лозим. Шундан сўнг, илонлар аввалига сувда қайнатади, кейин эса яхшилаб дудланади. Орол аҳли бор-йўғи йигирмата пийган илонни олиб қолиб, қолганини мамлакат бўйлаб тарқатади.

ҲОСИЛ БАЙРАМИ

«Инсон гуруч билан тирик» ибораси айнан японияликлар учун айтилган бўлса ажабмас. Негаки, уларнинг ҳар бир таоми гуруч билан боғлиқ. Япония халқи гуруч экишни санъат деб билади. Улар гуруч экишдан аввал гуруч полизи худоси Самбаига бағишлаб байрам уюш-

«ХАЁТ КИТОБИ»

ЁШ ОИЛАЛАР УЧУН
МЎЛЖАЛЛАНГАН
ЭНЦИКЛОПЕДИК ҚЎЛЛАНМА
ТАҚДИМОТИ БЎЛИБ ЎТДИ

Ушбу қўлланма Ўзбекистон Республикаси Адлия, Халқ таълими, Соғлиқни сақлаш, Маданият ва спорт ишлари вазирликлари, «Нуроний» жамғармаси, «Миллий гоя ва мафкура», «Оила» илмий-амалий маркази ҳамда Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси томонидан тайёрланди.

«Sharq» нашриёт-матбаа акциядорлик компаниясида chop этилган «Хаёт китоби» энциклопедик қўлланмасида ёш оилаларнинг шаклланиш жараёни, тарбияси, соғлом турмуш тарзи, моддий ва маънавий асослари, уларнинг ҳуқуқий муносабатлари, оилада маданий дам олиш ва жисмоний тарбиянинг аҳамияти, ёш оилада фарзанд кўришга тайёргарлик, оилавий тадбиркорликнинг афзалликлари, уни ташкил қилиш, бошқариш, тарбияда ўғитларнинг ўрни ҳақида мутахассисларнинг мақолалари ўрин олган.

Яқинда «Жар» спорт мажмуасида ушбу китобнинг тақдими бўлиб ўтди. Тақдимотда китобнинг яратилиш жараёнида қатнашган вазирликлар, ташкилотлар, жамғармалар, уюшмаларнинг мутасадди ходимлари ва жамоатчилик вакиллари, ёш оилалар иштирок этишди.

Мухайё ҚУДРАТОВА

«СУРХОН РАҚС МАКТАБИ»

Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Республика Халқ ижодиёти маданий-маърифий ишлар илмий-методик ҳамда ахборот маркази, Сурхондарё вилояти Шўрчи тумани ҳокимлиги ҳамкорлигида Ўзбекистон Давлат консерваториясида «Сурхон рақс мактаби» китобининг тақдими маросими ҳамда сурхондарёлик хонандалар ва рақс ансамбллари иштирокида концерт бўлиб ўтди.

Рақс санъатининг профессионал даражада шаклланишида ижодий мактабларнинг ўрни беқеъсиз. Бунга Хоразм макомлари, Бухоро шашмақоми, Тошкент-Фарғона маком йўналишлари мисол бўла олади.

Профессионал мусиқа ва рақсдан фарқи равишда халққа яқин бўлган: миллий хунармандчилик, бахшичилик, халфачилик каби жанрлари чекка ҳудудларда ҳам ўзига хос мактабларни дунёга келтирган. Хусусан, Риштон, Ғиждувон кулолчилик мактаблари, Чуст ва Андижон кандакорлик мактаблари, Шеробод, Бойсун, Нурота ва бошқа дostonчилик мактаблари шу йўсинда пайдо бўлган ва ривожланган.

Рақс санъати йўналишидаги тан олинган уч йирик мактаб: Тошкент-Фарғона, Бухоро ва Хоразм рақс мактабларидан ташқари ўзига хос рақс ҳаракатлари, либослари, мусиқаси билан ажралиб турувчи сурхон рақс мактаби мавжудлигини ҳам тарихий, ҳам илмий жиҳатдан исботлашни мақсад қилган «Сурхон рақс мактаби» қўлланмаси Шоира Курбонова ва Холик Хурсановларнинг олиб борган изланишлари туфайли дунёга келди.

Фанда ҳам, амалиётда ҳам ўрганиб қолинган андозалардан четга чиқиш, янгиликларни жорий этиш анча мушкул иш. Шу боис «Сурхон рақс мактаби» мавжудлиги, унинг ўзига хос тарихи ва ижрочилари бўлганлигини илмий асослаш мақсадида яратилган ушбу китоб мутахассисларни ва оддий ҳаваскорларни қизиқтирган саволларига жавоб бериши қаторида, ўзига хос фольклор рақсларидан ўн олтитасини жамлаган биринчи қўлланмадир. Унда рақс ҳаракатларининг тасвири ҳам матнда, ҳам фотосуратларда берилганлиги, рақс мусиқаларининг ноталари билан бир қаторда шу куй ва кўшиқларнинг аудио вариантда ҳам илова этилиши унинг қимматини янада оширади.

«Сурхон рақс мактаби»нинг тўлақонли ўзбек рақс мактаблари орасидан жой олишига хизмат қилиши қаторида, фольклор рақсларининг профессионал даражада саҳналаштирилиши учун ҳам яқиндан ёрдам беради.

Хусан БУРҲОНОВ

MILLIY TIKLANISH

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН «МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ

ХОМИЙ: «МАТБУОТ ТАРҚАТУВЧИ» АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ

КЎЗГҮ

ЯКУН

Пойтахтимиздаги Ёшлар ижод саройида «Келажак овози-2010» танлови ғолибларини тақдирлаш маросими бўлиб ўтди. Ҳар йили «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси (Фонд Форум) ҳамда «Камолот» ЁИХ ҳамкорлигида юртимиз бўйлаб ўтказиладиган мазкур лойиҳада бу йил 45 нафар ўғил-қиз ғолиб бўлди. Шунингдек, тадбир доирасида Миллий Олимпия қўмитаси раиси ёшлар ўртасида спорт, таълим ва маданият соҳасида олиб борган фаолияти учун Фонд Форумга мукофот топширди.

ЁШ ИҚТИДОРЛАР —
ЮРТ БОЙЛИГИ

Буйилги танловда 15 ёшдан 25 ёшгача бўлган 71 024 нафар интилувчан, иқтидорли ва фаол ёшлар қатнашди. Уларнинг ҳар бири ўз гоёси, тақлиф ва тадқиқотларига эга. Танлов нақадар кенг қамровли эканини унда иштирок этиш ниятида бўлган ёшларнинг сони йилдан-йилга ортиб бораётганидан ҳам билса бўлади. Дастлабки босқич аризалар қабулидан иборат бўлди. Бир неча ой мобайнида бутун республикада бўйлаб аризалар қабул қилинди. Агар 2005 йили биринчи бор ўтказилган танловнинг саралаш босқичида 3 мингга яқин ёш иқтидор эгалари қатнашган бўлса, 2006 йилда эса бу кўрсаткич 10 мингга, 2007 йил — 30 мингга, 2008 йилга келиб 54 мингдан зиёдга етди. 2009 йил 63 мингдан зиёд йигит-қизлар лойиҳада ўз билимларини синаб кўришга эришди. 2010 йилда эса ариза топширганлар сони 71 024 нафарни ташкил қилди.

Бу йилги танлов «Архитектура ва дизайн» (архитектура, либослар дизайни, интерьер ва ландшафт дизайни), «Ахборот технологиялари, рационализаторлик тақлифлар ва техник лойиҳалар (веб-лойиҳалар, дастурлаш, техник ишлаб чиқиш ва рационализаторлик тақлифлар), «Анъанавий

санъат» (амалий санъат, фольклор, рақс), «Адабиёт ва журналистика» (шеърят, наср, публицистика) каби йўналишларда бўлиб ўтди.

Шу йилнинг 31 майдан 15 июнига қадар республикада бўйлаб ташкил этилган вилсют саралаш босқичларида таниқли фан, маданият ва санъат соҳаси вакилларида иборат ҳакамлар ҳайъати аъзолари истеъдодли ва фаол ёшларни кашф этиш жараёнида бевосита иштирок этишди. Саралаш босқичлари бу йил нафақат вилоят, балки туман даражасида ҳам ўтказилди. Бу эса танловдаги рақобатнинг янада ошишига сабаб бўлди. Шунингдек, бу йилдан эътиборан иштирокчилар учун танлов анкетасини уйларида чикмай туриб, он-лайн тизимида www.molodej.uz сайти орқали тўлдирш имконияти яратилганлиги ёшлар учун яна бир қулайлик бўлди. 6-15 сентябрь кунлари давомида республикаимизнинг ҳар бир вилоятида ташкил этилган ғолибларни тақдирлаш маросимида 213 нафар омадли иштирокчилар номи эълон қилинган ҳамда улар танловнинг якуний финал босқичига йўллангани кўлга киритилди.

Танловнинг якуний босқичида энг сара лойиҳа муаллифлари ўз ишлари

тақдимотини кенг жамоатчилик олдида намойиш этишди. Мисол учун, Самарқанд Давлат тиббиёт институти талабаси Ҳасан Ибрагимов томонидан «Рационализаторлик тақлифлар» йўналишида тақдим этилган лойиҳа Ёшлар ижод саройига йиғилганларда катта қизиқиш уйғотди. Имконияти чекланган инсонлар оғир шароитга тушиб қолганларида тиббий ёрдам кўрсатиш жараёнини тезлаштиришга хизмат қилувчи лойиҳа мутахассислар томонидан қўллаб-қувватланди. Шунингдек, андижонлик Гулҳаё Холматованинг сколиоз касаллигининг олдини олишга қаратилган «Универсал парта» лойиҳаси ҳам жамоатчилик эътирофи сазовор бўлди. У мазкур хасталикка дучор бўлган болалар учун махсус парта конструкциясини тақдим этди. Наманганлик Жасур Шодмонов эса пахта тозалашда қўллаш мумкин бўлган, «оқ олтин» сифатини янада оширадиган янги технологик ечим тақлиф этди.

Тақдимот сўнгида эса соҳа мутахассисларининг фикрлари билдирилиб, ҳар бир лойиҳанинг афзалликлари ҳамда камчиликлари айтиб ўтилди. Шунингдек, ёшлар ўзларини қизиқтирган саволларига ҳам жавоб олишди.

МАДАНИЯТ

ЯНГИ ЙИЛ ШУКУҲИ

Шу кунларда пойтахтимизнинг барча маданият ва истироҳат боғларида янги йил байрамига бағишланган тадбирлар ўтказилмоқда. Жумладан, Абдулла Қодирий номидаги маданият ва истироҳат боғида каттаю кичикка тақдим этилаётган дастурлар ўзининг байрамона руҳи билан барчага манзур бўлаётгани диққатга сазовордир.

Бу ерга ташриф буюрганлар Республика Сатира театрининг «Эртақ олами», Республика ёш томошабинлар театрининг «Янги йил хангомаси», Ўзбекистон академик рус драма театрининг «Янги йил томошалари», Республика кўғирчоқ театрининг «Янги йил саргузаштлари», Тошкент Давлат мусиқали комедия (опера) театрининг «Менинг меҳрибон отам», Ўзбекистон Давлат драма театрининг «Чакмоқ той», Тошкент шаҳар маданият ва спорт ишлари бошқармасининг «Янги йил оқшоми» театрлашган томошалари, «Ўзбекнаво» эстрада бирлашмаси шаҳар бўлимининг бир гуруҳ хонандаларининг чиқишлари намойишдан баҳраманд бўлмоқда. Шуниси қувонарлики, С.Раҳимов тумани маданият ва спорт ишлари бўлими томонидан жонқуярлик билан тузилган ранго-ранг концерт дастурлари, туман маданият уйлари бадий жамоаларининг чиқишлари катта олқишларга сазовор бўлмоқда.

Мухтасархон КАРИМОВА

ЎГИТ

Бўлак яхши ном истама — шул етар:
Сени яхши одам деса, эл агар.

Есам арпа нонини меҳнат билан,
Шириндир бировларнинг оқ нонидан.

Юсуф Хос Ҳожиб

БИЛАСИЗМИ?

Хиндистонлик Ниина ва Муҳаммад Чаудхарилар 1989-1991 йиллар оралиғида дунё бўйича энг биринчи ва тез автомобилда саёҳатни амалга оширишди. Улар 40075 км. масофани (экватор масофасидан ҳам узун) 69 кун, 19 соат, 5 минутда, 1989 йил 9 сентябрдан 17 ноябргача босиб ўтганлар.

Исроиллик Тел Бертнинг бир ўзи мотоциклда жаҳон бўйлаб, 21329 км. масофани босиб ўтган. У ўз саёҳатини 1992 йил, 1 июнда Париждан бошлаб, 77 куну 14 соатда, 17 август куни яна Парижга кириб келган. Телнинг бир кунлик йўл босиш меъёри 277 км.ни ташкил қилган.

ТУРФА ОЛАМ

НОЁБ ТАҚИНЧОҚЛАР

ГЕРМАНИЯДА ТИЛЛА ВА ҚАҲРАБОДАН
ЯСАЛГАН НОЁБ ТАҚИНЧОҚЛАР ТОПИЛДИ

Мазкур буюмлар қазималар чоғида аниқланган эски даҳма ичидан чиққан. Археологларнинг фикрича, тахминан 2600 йил аввал ишланган ушбу тақинчоқлар илк кельт маданиятига оид бўлиб, орадан шунча вақт ўтишига қарамай ўзининг асл кўри-нишини йўқотма-

ган. Қазимша ишлари Германиянинг жануби-ғарбидаги Хербертинген шаҳри атрофидаги Хойнебург қалъаси ҳудудида олиб борилган. Айни чоғда даҳманинг ёшини аниқлаш мақсадида барча топилмалар, суяк қолдиқлари ва даҳманинг эман қопқаси Людвигсбург шаҳрига ўрганиш учун юборилган.

2000-КОМЕТА

СОНО КОСМИК ОБСЕРВАТОРИЯСИ ҲИСОБ
БЎЙИЧА 2000-КОМЕТАНИ АНИҚЛАДИ

Асосан қуёш ва атмосфера ҳақида маълумот тўпловчи ушбу зонд 1995 йилдан буён коинотни тадқиқ этиб келади. Зонд бортида коронограф ўрнатилгани боис у нурланишдан ҳимоя қилинган. Ана шундай хусусиятга эга бўлгани учун ҳам аппарат қуёш атрофида «хира» торган фазовий жисмлар — кометаларни аниқлаб, қайд этиб боради. SOHO аниқлаган 85 фойизга яқин комета Крейц гуруҳига киритилган. Чунки, улар парчаланиб кетгунга қадар бир оилага мансуб бўлишган экан.

КАСАЛ БЎЛМАЙ ДЕСАНГИЗ

АМЕРИКАЛИК ОЛИМ ИНСОН КАЙФИЯТИ
КЎП ҲОЛЛАРДА ТЎҒРИ ОВҚАТЛАНИШГА БОҒЛИҚ
ЭКАНИНИ ИСБОТЛАБ БЕРДИ

Унинг гапига қараганда, руҳий зўриқиш энг аввало, организмда В12 витамини етишмаслигидан келиб чиқаркан. Шу боис, олим ана шу витаминга бой бўлган кўкатларни истеъмол қилишни тавсия қилмоқда. Кўкатлар руҳий зўриқиш ва асабийлашнинг олдини олибгина қолмай, балки кун давомида одамга тетиклик ва аъло кайфият бағишлар экан. Бироқ, кўкатли терапия узокқа чўзилган ҳамда эскирган руҳий касалликларда наф бермаслиги мумкин.

Зафар МУХАММАД тайёрлади

MILLIY TIKLANISH

2011 йил учун «Milliy tiklanish» ижтимоий-сиёсий газетасининг ЭЛЕКТРОН НУСХАСИГА ҳам обуна бўлинг!

«Milliy tiklanish»-га тезкор усулда обуна бўлишни истасангиз, «Mahagon anime studio» масъулияти чекланган жамиятининг 311-56-33, 281-54-77 телефонларига (e-mail: info@mahagon.uz, www.citybook.uz, www.soho.uz) мурожаат қилинг!

Газета ҳафтанинг чоршанба кунини чиқади. Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан № 0223 рақами билан рўйхатдан ўтган. Буюртма — Г 123, Адади — 9291. Саҳифаловчи: Акбар ШОДИЕВ. Навбатчи муҳаррир: Камолитдин ХОТАМОВ. Навбатчи: Зафар МУХАММАД. Электрон почта: e-mail: milliy@citybook.uz

Босишга топшириш вақти — 21.00. Топширилди — 21.00.